

Kullukta Temadi

Soru: *İnsan, hayatının değişik dönemlerinde, özellikle mübarek gün ve gecelerde, matlup olan kulluk ufkunu yakalamak için ciddi bir azim ve gayret gösteriyor fakat bir müddet sonra yorulup yolda kalabiliyor. Kullukta devam ve temadi nasıl sağlanabilir?*

Cevap: Mübarek gün ve geceler, kulluk heyecanımızı tazeleyebilmek ve ilâhî rahmetle temasa geçebilmek için önemli birer fırsattır. Bu mübarek zaman dilimlerinin nurani atmosferine sığınan ve bu geceleri hakkıyla değerlendirenler hem yaptıkları ibadet ü taatlere karşılık kat kat sevap kazanır hem de bir değişim sath-ı mailine girmiş olurlar. Rahmet kapılarının sonuna kadar açıldığı ve kalblerin yumuşadığı bu kutlu zamanlarda kendimizi bir kere daha muhasebeye çekmeli, hata ve günahlarımızdan ötürü gönülden Allah'a tevbe ve istiğfar etmeli ve yenilenmeye çalışmalıyız. Bir kere daha kendimizi gözden geçirmeli, bir kere daha Allah'a söz vermeli ve bir değişim için harekete geçmeliyiz.

Tevbe ve İstiğfar

Tevbe ve istiğfarda insan ciddi ve kararlı olmalıdır. Günahlarının bağışlanması için samimi bir gönülle Allah'a yalvarıp yakarmalıdır. Yaptığı hataların pişmanlığını iliklerine kadar hissetmeli ve bir daha aynı hataları yapmama adına azm u cezm u kast eylemelidir.

Ne var ki insan, Allah'a verdiği sözü tutamayabilir. Kulluk hayatını aynı çizgide götürmeyebilir. Nefis ve şeytanın cazibedar oyunlarına yenik düşebilir. İstemedi de olsa tevbesini bozabilir. Kulluk hayatını hep istediğı çizgide götürmeyebilir. Bu durum, önceden yapılan tevbeleri geçersiz kılmayacağı gibi, yeniden tevbe kapısına yönelmeye de engel değildir. Samimi bir kalble tevbe yapan bir insan, nezd-i ulûhiyette bu tevbesinin karşılığını alacaktır. Yeter ki ahirete imanla gidebilsin. Tevbe ve istiğfar da bir çeşit ibadettir ve önemli olan, şartlarına riayet edilerek yapılıp yapılmadığıdır. Yoksa sonradan işlenen günahlar tevbenin sevabını alıp götürmez. Allah, yapılırken sağlam ve kararlı bir şekilde yapılan hiçbir şeyi zayi etmez. Bu sebeple bizler, Allah'a yaklaşma vesilelerini çok iyi değerlendirmeli, her fırsatta tevbe ve istiğfarla bir kere daha O'na yönelmeli, yeni ve taze bir imanla yolumuza devam etmeliyiz.

İstikameti Muhafaza

Bir kere istikamet kazandıktan sonra onu kaybetmemek için çok gayret etmek gerekir. İnsan, bir şeyi elde etmek için ne kadar gayret gösteriyorsa, kazandığı şeyi korumak için bundan daha fazla çaba harcamak zorundadır. Zirvelere tırmanmak çok zordur. Bunun için sarp kayaları aşar, hayatî tehlikeler atlatır, büyük bir cehd ü gayret ortaya koyarsınız. Fakat zirvelere çıktıktan sonra orada kalabilmek bundan da zordur. Zirveye çıkmak için katlanılan risklerin, ortaya konulan emeklerin boşa gitmemesi, bu zoru başarmaya, orada sabit kadem kalabilmeye bağlıdır. Kulluk hayatı da böyledir. Maalesef bazıları vardır ki söz gelimi Ramazan ayını kulluk ve ibadet adına çok iyi değerlendirir. Fakat bu mübarek ayın insanı çepeçevre saran manevi atmosferi sona erince o da kulluk ikliminden uzaklaşır. Oysaki insan kulluk ufkunu yakaladıktan sonra istikametini koruyabilmek için daha çok gayret etmeli, dua dua Allah'a yalvarmalı, bu konuda samimi ve yürekten olmalıdır.

Bir mü'min, Allah'a kulluğu sayesinde zamanla bazı manevi mertebelere ulaşabilir. "Nefs-i emmâre"nin karanlık dehlizlerinden kurtularak "nefs-i levvâme"ye, oradan "nefs-i mutmainne"ye, kulluktaki ihlâs ve kararlılığına göre "nefs-i râdıye" ve "nefs-i mardıyye" seviyelerine yükselebilir. Hatta bizim gibi sıradan insanlar için o kapı açıksa "nefs-i sâfiye" ve "nefs-i zâkiye" ufkunu dahi yakalayabilir. Dikkat edilmesi gereken şudur ki, bunların hiçbiri insanda mutlak bir güven hissi hasıl etmemelidir. O, her zaman bulunduğu konumdan aşağı düşebileceği endişesiyle yaşamalı, muhalif esen rüzgârlardan etkilenmemek için, yükseldiği zirvelere çok sıkı tutunmalıdır. İmanı kâmil bir mü'min, Allah'ın yardım ve inayeti olmadan istikametini koruyamayacağını bir an olsun aklından çıkarmamalı ve her daim, "Tut elimden, tut ki edemem sensiz!" mülâhazalarıyla yaşamalıdır. Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) şu duaları bu noktaya işaret eder: *"Ey Hayy u Kayyum! Rahmetine sığınıyorum. Bütün işlerimi ıslah eyle ve beni göz açıp kapayıncaya kadar nefsimle baş başa bırakma!"* Nebiyy-i Ekrem Efendimiz kendisi için böyle dediğine göre, bizim gibi günaha bata çıka yürüyen insanların ne demesi gerektiğini sizin insafınıza bırakıyorum.

Beşer olmanın tabiatı olarak zaman zaman sürçebilir, düşebiliriz. Fakat insan, günahın küçüğünü büyüğünü, gizlisini açığını hiçbir çeşidini normal görmemelidir. Her çeşit inhirafın bir çeşit tabiat deformasyonu olduğunu unutmamalı ve günahın tiksinti duymalıdır ki o bataklıkta kalmasın ve bir an önce Rabbine dönsün. Rabbine her döndüğünde de bir kere daha inhiraf yaşamayacağına dair kararlı olmalı ve O'na söz vermelidir. Şayet sürçme ve inhiraf yaşamayı, bataklığa düşme, çamurda debelenme gibi görmezse kendini gevşekliğe salar, yavaş yavaş manevi bağışıklık sistemi çöker ve zamanla, günahlara karşı mukavemet edemez hâle gelir. Böyle birisinin tevbe ve istiğfarla yeniden kendini bulması, istikametini koruması hayli zordur. (devamı haftaya)